

RUNNING CONTACTS

Trendigt, lockande - men svårare än det ser ut

Av Marie Hansson

Just nu talas det mycket i agilityvärlden om "running contacts". Man ser framför sig de hundar som i absolut högsta fart rusar över balansen och A-et och som ändå tydligt springer på det sista kontaktfältet innan den i nästa sekund är långt därifrån. Det går så fort, så fort. Tänk vad mycket tid man sparar!

Jag misstänker att många lever i villfarelsen att man också sparar ansträngning, att det inte är så svårt. Att det skulle vara så att "running contacts" innebär att man slipper lägga ner timmar på träning. Att hunden bara springer nerför och inte gör något speciellt borde inte vara så mycket arbete att lära in.

Till skillnad mot den typ av metod som innebär att hunden ska stanna till på kontaktfältet och göra något speciellt som är inlärt och på klarsignal sticka vidare. Vanligast är "två av, två på" och med det menas framtassarna på marken framför kontaktfältet och baktassarna på fältet. Självt är jag sedan 15 år helt fast för en annan metod som innebär att hunden får göra ett speciellt beteende med alla fyra tassarna på fältet och att det är kanten längst ner som den ska fokusera på. Antingen genom att röra vid den med en eller två tassor eller att "dutta" med nosen mot den, vilket beteende man väljer avgörs vid inläringens början och beror på vilken hundindivid man ska jobba med.

Något som också är gemensamt för dessa metoder med någon form av stopp på kontaktfältet, är att det oftast kombineras med att hunden får gå vidare först efter signal från föraren.

Men vem som helst kan ju se att man sparar tid när hunden i "toksnabb" galopp passerar över och från kontaktfältet mot när den stannar till och sedan accelererar därifrån.

Nackdelar man kanske inte visste

Det finns nog en hel del saker vissa kanske inte visste om "running contacts". Här är tre nackdelar.

- Det kräver många, många timmars träning för att repetera in rätt mönster i löpstilen. För att göra hunden säker bör man ha ett hjälpmedel som styr den rätt.
- Det är svårt att styra hunden bakifrån när den har en så hög fart. Hur många kan springa ikapp och förbi en hund som rusar det värsta den kan!?
- Det är en lång och tålmodskrävande inläring att lära hunden gå hela vägen ner och först sedan vika av åt sidan, om riktningen efter hindret är någon annan än rakt fram.

Grundträningen

Man kan välja bågar eller helt enkelt pinnar (de måste utseendemässigt vara diskreta och inte påminna om slalompinningar eller långhoppets hörnkäppar) som man spänner ett band mellan. Från början ska bandet vara verkligt tydligt, ett brett plastband till

exempel. Sedan byter man till ett smalare band, för att sist ha ett diskret resårband, gärna i mörk färg.

Man placerar hjälpmedlet med ett stödben på ömse sidor om balansens nedfart och precis vid slutet av kontaktfältet och gör likadant med A-hindret, om man vill träna det med. Att det just ska vara vid slutet är för att det ska lära hunden att gå ända ner och inte gena åt sidan när banan svänger efter hindret.

Givetvis är det noga med höjden på bandet/bågen så att hunden inte riskerar att skada sig. Man börjar med att sätta avspärningen i mankhöjd på hunden så att den måste sänka huvudet helt och kroppen en aning för att ta sig under. När det blivit en vana höjer man placeringen av bandet så att hunden i praktiken inte längre behöver sänka huvudet. Fast de flesta behåller samma rörelsemönster som tidigare. Bandet fortsätter att finnas där ovanför hindrets slut, så att hunden påminns.

Börja med att sätta upp hjälpmedlet på platta marken först och klicka när hunden går under, helst bara från ett och samma håll för att inte lära den att vända och gå tillbaka. När hunden förstått hur den ska böja sig för att ta sig under och förbi, ska den också lära sig att det är kul att passera den här platsen, det blir en dragningskraft som lockar när den placeras vid hindret senare. Först därefter kan du placera hjälpmedlet på rätt plats vid kontaktfältet.

Även här handlar det om att klicka och ge godis eller leksak för varje gång hunden passerar under, så att man förstärker rätt stil och poängen med att ta sig fram just där.

Lång träning för att bygga muskelminne

Den här metoden har funnits sedan 80-talet, då jag kände engelsmän som nötte detta för att få snabba och säkra kontaktfält. De sa alltid att det är otroligt viktigt att hunden börjar sin balansträning med detta. Om man redan hållit på och tränat och kanske tävlat balansbom innan man börjar med denna metod, så blir det inte lika konsekvent och hundens muskelminne inte lika bensiäkert på hur den ska forcera kontaktfältet.

Men metoden sägs ändå ha en chans att fungera för en hund som redan är van vid balanshindren och redan har en stil, om man har rätt typ av hund. Men det är ett stort arbete att träna om och det kräver att hunden är medgörlig och uppmärksam. Man får ta avbrott från tävlandet under tiden och får räkna med att lägga ner minst ett år av träning för att få in den nya stilen och säkerheten.

Men när man än börjar så kommer det ta många månaders träning, det handlar om tusentals repetitioner för att muskelminnet ska fästa.

Jag känner en dansk sheltie som tränat detta sedan han var gammal nog att få göra balansbommen. Nu är han 3 år. Han springer oerhört fort, han placerar tassarna på precis samma plats på fältet varje gång han springer nerför bommen. Hans teknik och fart är definitivt i världsmästarklass. Han blir oerhört svårslagen den dag han kan allt på banan lika säkert och börjar tävla.

Farten inte bara en fördel

Alla längtar ju efter en hund som har högsta möjliga fart över balansbommen och fortfarande kliver tydligt på kontaktfältet. Vem som helst blir ju lycklig då man ser den intensiteten kombinerat med att hunden gör rätt! Men vad man kanske inte tänker på är att när hunden tillåts få upp en sådan hög fart så är den mycket svår att komma ikapp! Och om man inte är ifatt är den svårstyrd när den kommer nerför balansen. Framför allt om den inte stoppar längst ned utan bara rusar vidare i högsta fart.

Om inte avslutningen av hindret är färdigtränad kan situationen, med en förare som är låångt bakom, innebära att hunden vänder åt sidan och bakåt och kanske samtidigt hoppar av kontaktfältet åt sidan, för att möta upp sin långsamma förare! Och i det ögonblicket har man plötsligt tappat all intjänad tid, troligen fått en sämre utgångspunkt till nästa hinder och i värsta fall till och med fått fel på köpet.

Min danska vän är oerhört snabb själv, hon springer ofta ikapp sin hund och vänder upp i ett framförbyte framför honom för att därifrån vända honom åt rätt håll och fortsätta banan. Men hur många klarar det? En förare på hundra? Hennes väg till färdigt resultat är dock nedanstående svängträning.

Svängträning med ”running contacts”

Det är ju verkligen inte ovanligt att banan fortsätter åt sidan efter ett balanshinder. För hunden med ”running contacts” är det förstås lättast att den får galoppa vidare rakt fram i samma mönster som den håller längs nedfarten. Ju högre fart man har, desto större kraft behövs det för att svänga, det vet ju alla. Hunden behöver alltså bli motiverad för att vilja göra det jobbiga, klara svängen snävt och i hög fart. Den behöver också bli visad hur.

Här följer en beskrivning av hur man kan träna in detta på balansbommen. Man kan göra samma träning på A-hindret. Man placerar en skål med godbit 5-6 meter rakt fram och lite åt ena sidan. Hunden springer som vanligt nedför nedfarten och fortsätter fram till skålen och tar sin belöning. Steg för steg flyttar man sedan skålen mer och mer åt sidan till den också är 5-6 meter åt ena sidan. Självklart kommer hunden gena till skålen när den passerat ned genom sin uppställda hjälp. Huvudsaken är att den inte genar innan den passerat sin hjälpställning. Den här träningen gör man åt både höger och vänster förstås.

Därefter gör man samma träning på ett närmare avstånd från balansbommens slut, ca 4 meter. Steg för steg flyttar man belöningskålen mer åt sidan så att den till slut står på ett avstånd av 5-6 meter från den tänkta mittlinjen och sedan gör man lika åt andra hållet. Successivt gör man denna träning närmare balansbommen, så att man till slut nått målet och kan placera ut skålen 5-6 meter åt höger respektive vänster direkt efter kontaktfältet.

På detta vis har man motiverat och lärt hunden att alltid gå hela vägen nerför bommen och svänga olika snävt direkt efter slutet, men fortfarande får den hålla högsta fart. Om föraren genar och springer långt ut från balansen och visar på nästa riktning, vet hunden att den inte får gena genom att hoppa av bommen och komma dit, utan den måste fortsätta hela vägen ner till marken och svänga där.

För att hjälpa alla förare som kommer att vara på efterkälken och bakom hunden kan man vid denna inlärning också använda sig av ett ord så att hunden kan styras åt rätt

håll även från avstånd. Man kan tänka sig ”höger” och ”vänster” eller egna ord just för denna situation eller anpassa sig till vilken sida föraren är. Genom att säga ordet för riktningen när hunden närmar sig slutet på hindret kan den redan då förbereda svängen åt rätt håll.

Tre fördelar med annan träning

Jag tänkte också, för jämförelsens skull, ta upp fördelarna med den andra träningsmetoden, den som handlar om att hunden förstår att den ska göra något speciellt på kontaktfältet och sedan få signal för att gå vidare.

1. Inlärningsmässigt är det en stor fördel när hunden förstår vad den gör, och det är lättare för hunden att fatta ett stopp där den ska göra något speciellt.
2. Det är alltid en fördel när man senare i tävlingskarriären har något att falla tillbaka på, något påtagligt som hunden känner igen och förstår.
3. Fördelen med någon sorts stopp på kontaktfältet är att man får kontakt med hunden!

1 - När hunden förstår vad den gör

Säga vad man vill om ”running contacts”, men jag tror inte många hundar förstår att den gör något speciellt. Den tar sig över och passerar ett hinder, precis som den forcerar en tunnel i högsta fart, den har helt enkelt fokus på vad som kommer närmast.

Det är därför det krävs så många repetitioner när det gäller träningen av ”running contacts”, för vi vill att beteendet nedför kontaktfältet ska fastna i hundens muskelminne. Hunden ska automatiskt göra rätt utan att behöva tänka på det, utan att behöva förstå.

När man istället tränar något som hunden kan förstå är det en helt annan sak. Dels går det fortare, dels är det motiverande för hunden att fatta och kanske får den själv välja beteendet som ska göras. Ett tasskrafts, en bugning, en nos på kanten, sådana beteenden är vad många hundar väljer och rörelsen blir extra kul när det är hundens eget initiativ. För vissa typer av hundar är det viktigt att se till att träningen känns meningsfull och att de kan vara med och styra träningen, annars blir de uttråkade. Att träna in grunden till ett beteende som hunden förstår på kontaktfältet, kan gå på en enda dag. Sedan tar det förstås lite mer tid för den att diskriminera fram säkerheten i beteendet och till slut att generalisera så att det fungerar i alla sammanhang.

Samtidigt som jag skriver att jag tror hundar i allmänhet inte förstår vad de gör när de lärt sig ”running contacts”, så vet jag att med en skicklig urskiljning i träningen kan man nog få en del individer till att förstå en del av vad vi vill. Det handlar om att klicka/belöna för det rätta sättet att ta sig nerför hindret, med galopp utan att ta stora språng eller göra hopp. Klicket bör komma precis när hundens tassar trampar på kontaktfältet. Om hunden inte trampar tydligt i sin färd nedför och av hindret, så får den ingen belöning utan istället göra ett nytt försök. När det blir rätt kommer självklart godbiten eller leksaken först när hunden är på marken, därför är det väldigt viktigt att ett klick eller ett ord föregår, så att hunden förstår VAR och VAD som belönas. Det verkar som om vissa individer fattar en del vad det handlar om, det kan man på träning se både på den förväntansfulla blicken mot föraren när hunden passerar platsen där den blivit belönad på kontaktfälten, och hur den ändrar springstil i nästa försök om den inte får uppskattning för ett hopp eller annat felsteg.

Men det krävs noggrannhet i belöandet, oerhört många repetitioner och en speciell typ av hund för att man ska kunna få den förståelsen.

2 - Att falla tillbaka på

”Det man lär sig först glömmet man aldrig”. Inleder man träningen av balansbommen med ”running contacts” har hunden inget begrepp om att den gör något speciellt på nedfarten. Men börjar man istället med att träna förståelsen för ett visst beteende, så är det vad hunden kommer att lägga i botten på sin kunskap om balansbommens nedfart.

Det trygga med en metod som bygger på hundens förståelse är att man alltid kan gå tillbaka till ett tidigare steg i träningen och påminna hunden om hur man började. Även om man nött bort mycket av ursprungsbeteendet och godkänner mycket mindre ansatser till vad som var rätt från början, så behövs det oftast inte mycket så kommer den ihåg och visar lite mer av vad man vill.

Många gånger behöver det bara handla om att ta lite kontakt med hunden, säga något ord eller på annat vis vänligt påminna den om förarens existens där den kommer försande nerför hindret. Det har jag märkt kan räcka för att en väl intränad hund snabbt återgår till sitt rätta och ursprungliga beteende.

3 - Fördelen med ett stopp

Fördelen med ett stopp längst ner på balanshindren är först och främst att man får kontakt med hunden där. Oavsett om man är bakom, framför eller på sidan om hunden kan den hejda sig ett litet ögonblick och kolla in vad man vill närmast innan den får signal att fortsätta i önskad riktning.

Vissa förare säger till och med att de föredrar agilityklass framför hoppklass, för att de på balanshindren känner att de hinner ikapp hunden, om inte alltid fysiskt så i alla fall på det mentala planet, de hinner ta kontakt, innan de skickar vidare och visar fortsättningen.

En annan fördel är att det är lättare att få en snäv sväng vid ett kontaktfält om hunden först stannat till innan den får nästa riktning.

Man förlorar inte så väldigt mycket tid på ett stopp, men det man förlorar vinner man oftast tillbaka genom att kunna visa den snävaste och effektivaste vägen från kontaktfältet och vidare. En hund som inte riktigt vet var den ska när de lämnar kontaktfältet svävar förstås ut och kan få en extra lång väg till nästa hinder, om den inte till och med tar fel väg.

Man kan också välja att inte skicka hunden vidare förrän man har placerat sig på önskad plats och även om det tar ett par sekunder kan det vara väl värt det om fortsättningen är så svår att man riskerar en diskning annars. Och vissa hundar kan ha så hög fart att de i många sammanhang har råd att satsa ett par sekunder extra på kontaktfältet för fördelen att få den bästa vägen. De extremt snabba hundarna är ju svårstyrda i trånga och krångliga passager, att skaffa sig favören av en perfekt position kan vara värd investeringen i tid där hunden väntar på klarsignal.

Fler för och emot

Det finns givetvis många saker att ta i övervägande när man väljer metod för kontaktfältsträningen. Ett mer eller mindre bokstavligt stopp i hög fart sliter naturligtvis på hunden rent fysiskt. När hunden tar kontaktfältet med flyt, ”running contacts” blir det mindre fysisk belastning.

Ett faktum som den ambitiösa tränaren av ”running contacts” erkänner, är att träningen tar så lång tid att man i allmänhet får en senare tävlingsdebut än vad som är vanligt. Andra metoder går fortare att få fram tävlingsfärdigt resultat med.

Min danska vän hävdar, som en av fördelarna med metoden, att ”running contacts” är väldigt lämpligt för en långsam eller osäker hund. Det krävs inte mycket förståelse av den och den behöver inte bromsa. Hon har sett flera exempel på hundar som tack vare denna kontaktfältsmetod fått upp farten och glädjen – på hela banan!

Sammanfattning

När man väljer mellan metoder får man ställa sig frågorna: Hur snabb är man själv och kommer man hinna med och kunna behärska hunden med ”running contacts”? Hur mycket tid har man att lägga ner innan det måste vara färdigt för tävling? Vilken typ av hund tränar man? Och då hoppas jag att man tagit hänsyn till hundens ålder i träningen. En ung hund eller en omogen hund kan ha svårt med motivationen för att sänka farten och liknande. När hunden mognat får den lättare att koncentrera sig på små detaljer och förstår tjusningen i att försöka förstå och samarbeta.

Det är lätt att välja rakt fram i hög fart = ”running contacts”, eftersom det är lockande att få det rätta slutresultatet, men efter att ha läst den här artikeln hoppas jag du gör ditt val mer informerad om för- och nackdelarna.